

**HØYRE, FREMSKRITTSPARTIET, VENSTRE
OG KRISTELIG FOLKEPARTI**

**FORSLAG TIL
HANDLINGSPROGRAM 2024–2027
OG
BUDSJETT 2024
FOR FREDRIKSTAD KOMMUNE**

Endringer til kommunedirektørens forslag av 25.10.2023

INNHold

INNHold	2
1 INNSTILLING	3
2 INNLEDNING	5
3 OMSTILLING	6
4 BÆREKRAFTIG BY, MILJØ OG LOKALSAMFUNN	9
5 NÆRINGS LIV OG LOKAL ARBEIDSPlassUTVIKLING.....	10
6 HOVEDLINJENE I VÅRT BUDSJETT	11
6.1 Skatter og avgifter.....	11
6.2 Gi flere folk bedre muligheter i Fredrikstad	11
6.3 Kommuneorganisasjonen	12
7 DRIFTSBUDSJETT – UTVIDELSE AV DRIFTSRAMMER 2024–2027. BUDSJETTETS INNTektSSIDE	13
7.1 Samarbeid med andre kommuner	13
7.2 Salg av eiendommer.....	13
7.3 Gevinst ved innkjøp	14
7.4 Samarbeid med private og frivillige organisasjoner	14
7.5 Offentlig-privat samarbeid.....	15
7.6 Hovedoversikt	16
8 DRIFTSBUDSJETT – ENDRINGER FORDELT PÅ SEKSJONENE	17
8.1 Seksjon for teknisk drift.....	17
8.2 Seksjon for kultur, miljø og byutvikling.....	18
8.3 Seksjon for utdanning og oppvekst.....	19
8.4 Seksjon for helse og velferd.....	21
8.5 Kommunedirektørens sentrale staber.....	21
8.6 Fredrikstad kirkelige fellesråd	21
9 INVESTERINGSBUDSJETTET	22

1 INNSTILLING

1. Handlingsprogram 2024–2027 og årsbudsjett 2024 for Fredrikstad kommune vedtas, jf. vedlegg 1, tilhørende budsjettnotater og politisk innstilling.
2. Med hjemmel i kommuneloven § 14-3 og 14-4 vedtas Fredrikstad kommunes handlingsprogram for perioden 2024–2027 og årsbudsjett for 2024, i henhold til bevilgningsoversikt på side 16 og netto driftsrammer på side 17 i foreliggende politisk innstilling.
3. Bystyret fastsetter seksjonenes nettorammer for perioden 2024–2027, fordelt på etat/virksomhet, slik det framkommer av økonomitalen for de enkelte seksjoner – «Budsjett fordelt på etater og virksomheter» og foreliggende politisk innstilling. Ufordelte innsparingskrav legges til grunn for det videre arbeidet.
4. Formannskapet og hovedutvalgene følger opp handlingsprogram og budsjett, innenfor de rammene bystyret vedtar.
5. Investeringsbudsjettet for 2024 med finansiering vedtas, slik det framkommer i investeringsoversikten på side 22 og i vedlegg fra side 23 i foreliggende politisk innstilling.
6. Kommunale avgifter, egenbetaling og gebyrer fastsettes i samsvar med dokumentet «Egenbetalinger, gebyrer og betalingsbetingelser 2024», korrigert for endringer i parkeringsgebyrer i henhold til omtale i foreliggende politisk innstilling.
7. Det godkjennes låneopptak på 1.101,0 millioner kroner, for finansiering av investeringer i 2024. Rebudsjettering av investeringer med finansiering fra 2023 vedtas i egen sak.
8. Investeringsstilskudd til Fredrikstad kirkelige fellesråd overføres netto (fratrukket merverdikompensasjon).
9. Det godkjennes låneopptak i Husbanken til videre utlån med inntil 250,0 millioner kroner for 2024. Rebudsjettering fra 2023 vedtas i egen sak.
10. Kassekreditt i bank på 150 millioner kroner kan benyttes for å overholde økonomiske forpliktelser i løpet av året.
11. Det godkjennes en ramme for leasingavtaler for utskifting av biler og andre mindre behov på inntil 10,0 millioner kroner for 2024.
12. Det godkjennes en garantiramme på til sammen 20,0 millioner kroner til dekning av depositum og husleiegarantier ved NAV.
13. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta mindre justeringer i budsjetterte kalkulatoriske renter og avdrag og budsjetterte finansposter, der avvik i framdriften av prosjektet fører til forsinket låneopptak.
14. For selvkostområdene vann, avløp, renovasjon, slam og feier skal eventuelle underskudd framføres til neste års selvkostberegning og dekkes over kommende års gebyrer.
15. Låneporteføljen til Fredrikstad kommune, som framkommer i vedlegg 3, vedtas og legges til grunn for refinansiering i 2024.
16. For eiendomsskatt gjelder:
 - 16.1. Det utskrives eiendomsskatt for 2024 i henhold til lov om eiendomsskatt av 6. juni 1975 § 3 a på alle faste eiendommer i hele kommunen.
 - 16.2. Ved utskrivning av eiendomsskatt for 2024 gjøres det i henhold til eiendomsskatteloven § 8 A-3, med takster vedtatt 1. mars 2024 med virkning fra 1. januar 2024, jf. eiendomsskatteloven § 14.
 - 16.3. Etter overgangsreglene i lov av 19.12.2017 utskrives eiendomsskatt på produksjonsutstyr og installasjoner. For 2024 utskrives skatten på 6/7 deler av differansen mellom eiendomsskattegrunnlagene for slikt utstyr for 2018 og 2019.
 - 16.4. Med de unntak som er nevnt under, i vedtakets pkt. 16.5, skal skatteøre i Fredrikstad kommune være 6,4 %, jf. eiendomsskatteloven § 11.
 - 16.5. Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 12 litra a skal skatteøre for bustaddelen i egedomar med sjølvstendig bustaddelar og fritidseigedomar være 3,2 %.

- I henhold til § 8 A-2 vil skattegrunnlaget for bustader og fritidsbustader bli sett til verdet multiplisert med 0,7.
- 16.6. Bolig- og fritidseiendommer tilordnes et bunnfradrag etter lov om eidegdomsskatt § 11, 2. ledd, på 1 million kroner per boenhet for skatteåret 2024.
Som selvstendig boenhet som har krav på bunnfradrag anses:
1. Bolig som er godkjent av plan- og bygningsmyndighetene som selvstendig boenhet etter gjeldende regelverk på godkjenningstidspunktet.
 2. Fritidsboliger som er godkjent som selvstendig bruksenhet i matrikkelen, som har eget hyttenummer og egen adresse.
 3. Hver enkelt leilighet/boenhet i boligsammenslutninger som boligsameier, boligselskap, borettslag, eierseksjonssameier mv.
 4. Andre boenheter som:
 - a. er fysisk adskilt fra øvrig boareal i eksisterende bolig,
 - b. er godkjent til varig opphold,
 - c. har egen separat inngang og
 - d. har alle hovedfunksjoner (stue, kjøkken, soverom (soveplass), bad og wc) for en bolig.
- 16.7. Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 fritas følgende eiendommer for eiendomsskatt:
- litra a, Eidegdomar åt stiftingar og institusjonar som tek sikte på å gagne ein kommune, eit fylke eller staten.
 - litra b, Bygning som har historisk verde, som er fredet gjennom fredningsvedtak, jf. lov om kulturminner.
- 16.8. Eiendommer som spesifisert i eiendomsskatteloven § 5 er fritatt for eiendomsskatt. Eiendommer som blir drevet som gårdsbruk og skogsbruk, jf. § 5h, skal svare eiendomsskatt for våningshuset og kårboligen med garasje og uthus og passende tomt. Eiendomsskatten svares etter samme satser som for andre boligeiendommer.
- 16.9. Ved utskrivning av eiendomsskatt, taksering og klager over utskrevet eiendomsskatt, gjelder «Veiledende rammer og retningslinjer for taksering i Fredrikstad kommune i henhold til lov om eiendomsskatt», vedtatt av skattetakstutvalget og klageutvalget for eiendomsskatt 25.05.2020.
- 16.10 Eiendomsskatten for 2024 betales i fire (4) årlige terminer. Eiendomsskatt for boliger og fritidsboliger betales med samme antall terminer som offentlige avgifter for øvrig.
- 16.11 Klager over utskrivning av eiendomsskatt avgjøres av klageutvalget for eiendomsskatt, oppnevnt av bystyret, jf. lov om eidegdomsskatt § 20.
17. Formannskapetets innstilling til budsjett 2024 og handlingsprogram 2024–2027 offentliggjøres i samsvar med bestemmelsene i kommuneloven § 14-3 fjerde ledd.
18. Alle verbalforslag og bestillinger vil framgå av bystyrets protokoll.

2 INNLEDNING

Dette dokumentet er basert på kommunedirektørens forslag til handlingsprogram for perioden 2024–2027 og budsjett for 2024. I dokumentet beskriver vi forslag til endringer i kommunedirektørens forslag.

Høyre, FrP, Venstre og KrF fikk ved høstens valg 25 av 53 mandater i bystyret. Disse fire partiene tok en styrende rolle ved konstitueringen av det nye bystyret. I et samarbeid med Pensjonistpartiet og Industri- og Næringspartiet ble det etablert et flertall, med til sammen 30 av bystyrets mandater.

De fire styringspartiene legger med dette frem sitt forslag til handlingsprogram 2024–2027 og årsbudsjett 2024 for Fredrikstad kommune. Vi takker Pensjonistpartiet og INP for nyttig dialog og mange konstruktive forslag gjennom arbeidet med å forberede denne budsjettinnstillingen.

Det ligger dessverre sterke begrensninger på våre partiers mulighet til å prege dette første budsjettåret. Dette uttrykte vi også tydelig gjennom valgkampen. Fredrikstad kommune befinner seg i en vanskelig økonomisk situasjon. Det kortsiktige handlingsrommet er derfor svært begrenset. Likevel vil vi allerede i kommende års budsjett gjøre noen første prioriteringer av saker som vil peke frem mot våre partiers viktigste satsingsområder, som er skole og eldreomsorg. Våre partiers prioriteringer og planer vil bli godt synlige gjennom de påfølgende årene av handlingsprogramperioden.

En forsvarlig balanse i økonomien er en overordnet forutsetning for våre partier. Vi vil arbeide for betydelige omstillingstiltak i kommunens økonomi gjennom planperioden. Resultatene av disse tiltakene vil komme gradvis gjennom planperioden, og gi et økende rom for nye politiske prioriteringer.

Våre partier vil gjøre individet, familien, foreningen og den private bedriften viktigere. Kommunen er til for innbyggerne. Kommunen skal bli mer åpen, mer lyttende og mer samhandlende.

Skole og utdanning er fundamentet i vår samfunnsbygging. Utdanning er avgjørende for jobb, for inntekt og for å kunne leve et selvstendig liv. Vi vil styrke fredrikstadskolen, gjennom «det store skoleløftet». Tilstanden på mange av skolebygningene er på et kritisk lavnivå, og forfallet må stanses gjennom et ambisiøst vedlikeholdsprogram. Vi vil ha økt fokus på tilrettelegging for både elever og lærere, for å styrke fredrikstadungdommers mulighet til å lykkes i videregående opplæring og i arbeidslivet.

Vi skal ha tilstrekkelig kapasitet og kvalitet i eldreomsorgen i Fredrikstad. Kapasiteten for heldøgns omsorg må bygges ut. Kommunen står overfor en «eldrebølge», og det er kritisk at kommunen nå evner å utvikle kapasiteten. Det må i enda større grad legges til rette for flere fleksible og varierte boformer. Oppføring av et «Holmen 2» vil få høy prioritet fra vår side, og vil være en nøkkel til å styrke eldreomsorgen.

3 OMSTILLING

Gjennom mange år har Fredrikstad kommune hatt en negativ økonomisk utvikling. For å styrke kommunens inntektsside, og for å redusere kostnader, skal det gjøres en rekke grep som skal styrke og videreutvikle kommunen:

Hovedlinjer i omstillingsarbeidet:

- Vi skal øke produktivitet, redusere kostnader og øke kvalitet gjennom samarbeid med andre om å løse kommunens mange ulike oppgaver. Det kan være samarbeid med andre kommuner, fylkeskommuner, frivillige lag og foreninger eller private bedrifter.
- Fra den politiske ledelsen i Sarpsborg kommune er det uttrykt klar interesse for et samarbeid med Fredrikstad kommune om ulike kommunale oppgaver. Fredrikstad kommune ser store muligheter i et tett og bredt samarbeid med Sarpsborg.
- Vi skal selge kommunale verdier som i dag gir lav avkastning. Det kan være tomter, bygninger, enkeltselskaper og aksjer. Gevinsten skal plasseres i brede fond, basert på investeringer som gir langsiktig avkastning med begrenset risiko.
- Vi skal i økende grad vedlikeholde og gjenbruke kommunale bygninger fremfor omfattende investeringer i nybygg. Det er et særlig behov for oppgradering av skolebygg.
- Ved nye byggeprosjekter vil det være aktuelt å vurdere alternative modeller, som OPS eller leie i stedet for eie. Dette kan for eksempel gjelde helseinstitusjoner, ungdomsskoler, kontorlokaler og lagerbygninger.
- Kulturområdet er viktig, og samtidig av begrenset økonomisk omfang. Fredrikstad kommune vil derfor arbeide for å skjerme dette området mot økonomiske kutt. Men det skal skje en omstilling, hvor en mindre del av kulturaktiviteten skal skje i kommunens regi, og en større andel av midlene brukt på kultursektoren skal fordeles til det frie feltet og de frivillige aktørene.
- På grunn av kommunens vanskelige økonomiske situasjon holdes eiendomsskatten uendret i 2024 og 2025. Etterhvert som vi vil se resultatene av det økonomiske omstillingsarbeidet vil det kunne ligge til rette for en gradvis nedtrapping av eiendomsskatten. Gitt at det økonomiske omstillingsarbeidet utvikler seg som planlagt vil nivået på eiendomsskatten reduseres med femten prosent i 2026, og med ytterligere femten prosent i 2027.
- Private barnehager er et minst like godt tilbud til barn som offentlige barnehager. I en situasjon hvor kommunen må prioritere sin ressursbruk skal private aktører stå for den videre utbyggingen av barnehage tilbud i Fredrikstad.
- Kommunens vanskelige økonomiske situasjon legger et sterkt press på tjenestetilbudet. Særlig innenfor helse og velferd, men til dels også innenfor utdanning og oppvekst, er det nødvendig å justere kvalitet og omfang på tjenester til et nivå kommunen er i stand til å finansiere innenfor lovlige rammer.

Viljeserklæring til samarbeid med Sarpsborg kommune

Som en del av budsjett 2024 og handlingsprogram for perioden 2024 til 2027 er Sarpsborg kommune og Fredrikstad kommune enige om å uttrykke følgende felles viljeserklæring:

Våre to kommuner skal inngå et langsiktig samarbeid for å skape bedre og mer kostnadseffektive tjenester til våre innbyggere. Kommunene er åpne for å vurdere samarbeid om alle sider av den kommunale virksomheten. Det vil bli etablert en felles styringsstruktur for dette samarbeidet.

Verbalforslag og bestillinger:

- *Salg av eiendom*
Bystyret har tidligere vedtatt et salg av Emil Mørchs Minne. Som ytterligere tiltak for realisering av verdier med lav utnyttelsesgrad ønsker bystyret en umiddelbar prosess for salg av de to objektene listet under. Formannskapet gis fullmakt til å godkjenne salg av hvert av objektene.
 - Rolvsøy rådhus
 - Rådhus II-tomten i Nygårdsgaten
- *Salg av Fredrikstad Energi AS*
Bystyret ønsker å starte en prosess med mål om salg av kommunens aksjer i Fredrikstad Energi AS (FEAS). Formannskapet forbereder saken for bystyret. Kommunedirektøren framlegger sak for formannskapet om organisering og gjennomføring av prosessen, herunder om engasjement av ekstern rådgiver.
- *Finans- og gjeldsforvaltning*
Fredrikstad kommune har betydelige finansielle midler, hvor det vesentlige er plassert i obligasjoner. Bystyret ønsker å vurdere om en større andel av fondsmidlene kan plasseres i brede indeksfond. Kommunedirektøren bes utrede hvilket handlingsrom som foreligger uten å komme i konflikt med forskriftsbestemte krav til finansiell risiko, herunder eventuell revisjon av reglement for finans- og gjeldsforvaltning. Som en del av dette vurderes hensiktsmessigheten av å opprettholde kommunens eksisterende fond med en mer forsiktig risikoprofil, mens det nye fondet som etableres kan gis en mer offensiv profil.

- *Arena Fredrikstad*
Kommunedirektøren framlegger sak om Arena Fredrikstad tidlig i 2024, som omfatter oppdaterte kostnadskalkyler og vurdering av følgende alternativer, basert på de utredninger som foreligger:
 - Det nåværende Arena Fredrikstad-prosjektet, vedtatt av bystyret i 2022, gjennomført med én isflate.
 - Et alternativ hvor Arena Fredrikstad-prosjektet nedskaleres til rimeligste alternativ (basert på tidligere kalkyler), og hvor også mulighet for ytterligere kostnadsreducerende tiltak vurderes, som for eksempel redusert tomtestørrelse.
 - Et alternativ med en annen og enklere bygningsmessig løsning på Værste, med sikte på å redusere kostnadene så mye som mulig.
 - Bygging av en ishall med to isflater på kommunens tomt på Mineberget.
 - Oppussing av Stjernehallen.
 - Mulige kombinasjonsløsninger for et kommunalt samarbeid med private interessenter om bygging av isarena. Det kan for eksempel være en finansieringsstruktur med "sale and lease back". Fredrikstad kommune kan der legge inn som sin andel inntil 300 MNOK, pluss effekten av momsrefusjon og spillemidler. Kommunens eierandel kan enten være i form av eierskap til isflate og andre deler av idrettsdelen av bygget, eller som deler av egenkapitalen i et OPS-prosjekt – eller en kombinasjon av disse.
 - Vi registrerer at fylkeskommunens planer for Frederik II-prosjektet er uklare. Det redegjøres i saken for eventuelle økonomiske konsekvenser for Arena-prosjektet dersom skoleprosjektet utsettes vesentlig eller skrinlegges.
- Det er i framtiden nødvendig å løse kommunens oppgaver på en annen måte enn vi gjør i dag, slik at vi får flere tjenester for mindre penger. Det betyr at flere oppgaver, som i dag løses av kommunalt ansatte, kan løses av frivillige. Et eksempel er de positive erfaringene på Hjørgunn gård, der frivillige er inne i den daglige driften av avlastningstilbud for barn og unge. Kommunedirektøren bes komme med forslag til hvordan vi kan styrke frivilligheten og involvere den på en tydeligere måte innenfor flere av kommunens tjenesteområder.
- Kommunedirektøren bes komme tilbake snarest med en oversikt over kuttforslag som er fremmet av administrasjonen gjennom de siste 2-3 årene, både innenfor kostnadsreduksjonsprogrammet #bærekraft25 og ellers, men som er avvist av bystyret.
- Politiske bestillinger vedtatt i handlingsplan 2020–2023 og budsjett 2020, som ikke er gjennomført, oppheves.
- Tidligere vedtatte, ikke gjennomførte, verbalvedtak, jf. vedlegg 7 i kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2024–2027 og årsbudsjett 2024 for Fredrikstad kommune, oppheves.

4 BÆREKRAFTIG BY, MILJØ OG LOKALSAMFUNN

Vi mener Fredrikstad har store muligheter i omleggingen til et bærekraftig samfunn, blant annet gjennom utvikling av nytt og innovativt næringsliv. Satsingen på sirkulærøkonomi på Øra er én viktig brikke i dette. Våre partier ønsker å støtte aktivt opp om næringer som vil satse og vokse i Fredrikstad, ikke minst innenfor sirkulær og grønn økonomi.

Fredrikstad må ta en sentral rolle i vernet av Oslofjorden. Plastforsøpling og miljøskadelige utslipp må stoppes. Vi ønsker et tydelig vern av natur, og i særlig grad av nasjonalparken.

Partiene mener det er svært viktig å styrke vernet av dyrket og dyrkbar jord i kommunen. Vi ønsker å styrke biologisk mangfold og legge til rette for vern og god tilgjengelighet til kommunens mange grønt- og naturområder. Vi har et forvalteransvar for våre etterkommere.

Fredrikstad kommune skal fortsette å kutte i utslipp fra egen drift og drive aktiv energiøkonomisering i egne bygg, og også utvikle og støtte energiproduksjon i form av solceller der det kan være hensiktsmessig. Samtidig mener vi kommunen skal legge til rette for at innbyggerne i Fredrikstad kan velge miljøvennlige alternativer i hverdagen, som å legge bedre til rette for sykkel og gange. Vi støtter nasjonal lovgivning i klima- og miljøsaker.

Fredrikstad har mange muligheter i omleggingen til et grønnere og mer klimavennlig samfunn, blant annet et innovativt næringsliv. Satsingen på sirkulærøkonomi på Øra er én viktig brikke i dette. Vi ønsker å støtte aktivt opp om næringer som vil satse og vokse i Fredrikstad, ikke minst innenfor sirkulær og grønn økonomi.

Vi mener det er svært viktig å styrke vernet av dyrket og dyrkbar jord i kommunen, noe vi har et fokus på i vårt daglige politiske arbeid. Vi må bevare gode vilkår for landbruksnæringene, både i dag og i fremtiden. Landbruksnæringene er viktige i Fredrikstad kommune. Vi ønsker å styrke biologisk mangfold og legge til rette for vern og god tilgjengelighet til kommunens mange grønt- og naturområder. Vi har et forvalteransvar for våre etterkommere.

Vi mener Fredrikstad kommune må være en aktiv part i å kutte utslipp fra egen drift og egne anlegg. Samtidig mener vi kommunen skal legge til rette for at innbyggerne i Fredrikstad lett kan velge klima- og miljøvennlige alternativer i hverdagen. Det må derfor legges opp til tiltak som at det blir bedre tilrettelagt for å sykle, til avfallshåndtering og store grep som fortetting og byutvikling. Våre partier vil arbeide for store og viktige utbedringer av samferdselssystemene og kollektivsystemet i Nedre Glomma.

5 NÆRINGSLIV OG LOKAL ARBEIDSPASSUTVIKLING

Noe av det viktigste for at kommunen skal kunne møte fremtidens utfordringer er vekst i arbeidsplasser. Vi skal legge forholdene bedre til rette for næringslivet.

Infrastruktur er en hovedutfordring for næringslivet. Kommunen skal arbeide mer profesjonelt for å få gjennomslag hos sentrale myndigheter. Dette i alt fra lokalisering av offentlige arbeidsplasser til økt prioritering av infrastruktur i Fredrikstad.

Vi ønsker å bidra til at våre innbyggere kan ta med arbeidsplassen «hjem» til Fredrikstad, og legge til rette for arbeidsfelleskap for pendlere og andre som har behov for hjemmekontor-arbeidsplass. Vi ønsker å støtte gründere og andre oppstartsbedrifter som kan bidra til arbeidsplassutvikling i Fredrikstad.

Kommunen må benytte sin rolle som planmyndighet og tilrettelegger for å styrke betingelsene for næringslivet. Vi ønsker at kommunen spiller en aktiv rolle som tilrettelegger for nye bedrifter og næringsliv som ønsker å etablere seg og vokse i Fredrikstad. Eksempelvis er satsingen på sirkulær økonomi svært interessant, og et fokusområde blant hurtig voksende næringer som kommunen bør ha et aktivt og fremoverlent forhold til.

Eksisterende kommunal virksomhet kan være et interessant grunnlag for å skape nye arbeidsplasser i Fredrikstad. Kommunens IT-virksomhet – virksomhet digitalisering – kan være ett eksempel. Det er nærliggende å tro at for eksempel Fredrikstad og Sarpsborg kommuner har veldig mye av det samme behovet innenfor både drift og utvikling av IT og digitalisering. IT og digitalisering som en interkommunal virksomhet kan gi både lavere kostnader og bedre tjenester. Ved en slik løsning vil vi kunne bli en attraktiv tjenesteleverandør også for andre kommuner – og ikke minst for fylkeskommunal IT, som nå er under oppbygging. Dette kan igjen kanskje skape grunnlag for partnerskap med et privat IT-selskap. I sum vil dette kunne føre til oppbygging av et større IT- og digitaliseringsmiljø i Nedre Glomma og Østfold.

6 HOVEDLINJENE I VÅRT BUDSJETT

6.1 Skatter og avgifter

Fredrikstads innbyggere har de siste årene opplevd en betydelig økning i skatter og avgifter i lokalsamfunnet. Eiendomsskatten har økt, samtidig som det er innført bompenger for bilkjøring.

Norske myndigheter inndrar i dag en rekordhøy andel av den samlede verdiskapningen i samfunnet gjennom skatter og avgifter. Våre partier ønsker at innbyggerne selv må få forvalte en større andel av verdiskapningen. Vi skulle gjerne redusert eiendomsskatten i et enda større tempo enn det vi legger opp til her, men det er avgjørende for oss å utvise økonomisk ansvarlighet gjennom forsiktige budsjetter. Vi vil fokusere aktivt på å redusere og etter hvert fjerne den sosialt urettferdige eiendomsskatten, og også i størst mulig grad begrense bompenger og kommunale avgifter.

6.2 Gi flere folk bedre muligheter i Fredrikstad

Et sentralt mål for omstillingsarbeidet i Fredrikstad kommune mener våre partier er å ta grep om de voksende levekårsutfordringene og utenforskapet. Altfor mange barn vokser opp i familier med lav inntekt og i mange tilfeller med foreldre med lav tilknytning til arbeidslivet.

Vi ønsker å satse mer på tidlig innsats og sette inn riktige ressurser i barnehage og skole. Barn og unge skal møtes med omsorg, kvalitet, tillit og kompetanse. I dag er det økonomiske handlingsrommet for dette for lite, og omstilling og samarbeid med andre sektorer er helt nødvendig for å kunne styrke satsingene på tidlig innsats.

Satsing på å øke leseferdighetene hos barn må styrkes, gjerne i samarbeidsprosjekter mellom skole og frivilligheten. Vi vil prioritere arbeid for økt trygghet i skolen, for både lærere og barn. Vold, trusler og mobbing må motarbeides, og lærere og skole må gis bedre verktøy for å motvirke dette.

I dag ser vi en negativ utvikling hvor altfor mange faller utenfor fellesskapet. Sosiale forskjeller øker. En viktig målestokk på det er at altfor mange ikke fullfører videregående opplæring. Mange kommer seg ikke inn i arbeidslivet og henvises til å leve på en trygdeordning. Årsakene er mange, enten det er dårlige resultater fra grunnskolen, lavt utdanningsnivå, dårlige språkkunnskaper, sykdom eller annet. Vi vil gjøre mer for å sikre flere adgang til arbeidslivet i Fredrikstad.

Vi ønsker mer forpliktende samarbeid mellom NAV, kommune, frivillighet og næringsliv for å bistå flere ut i arbeidslivet. Vi ønsker å ta i bruk nye virkemidler for å stimulere til å få flere i arbeid, som kommunal lønnsstøtteordning, og utvide bruken av arbeidsplicht for sosialstønad. Sosiale entreprenører, gründere og næringsliv som ønsker å satse på å finne løsninger på sosiale problemer, mener vi er viktig å stimulere og støtte. Vi ønsker å bruke det kommunale næringsfondet mer aktivt for å støtte sosialt entreprenørskap.

Eldre bør få bo i eget hjem så lenge de vil og kan. Kommunen må styrke sitt heldøgns omsorgstilbud både innenfor og utenfor institusjon, samt gjennomføre en utvidet satsing på

fleksible boformer. Vi mener kommunen bør ta en mer aktiv rolle i å stimulere til mer variert boligutvikling i Fredrikstad, ikke minst innenfor helse- og omsorgsfeltet. Men også boliger for unge og personer med funksjonsnedsettelse må være en viktig del av planene når byen skal videreutvikles.

6.3 Kommuneorganisasjonen

Fredrikstad kommune befinner seg på mange måter i en god situasjon. Byen er attraktiv som bosted, og vi har stor innflytting. Vi har et kreativt og energisk næringsliv, som blant annet kan ha mulighet til å ta en ledende rolle i utviklingen av sirkulærøkonomi i Norge. Det er mye tilvekst og nyskaping i industrien i Fredrikstad. Vi må også sikre at bedrifter ikke flytter ut av kommunen på grunn av mangel på arealer til utvikling.

Gjennom den kommende handlingsprogramperioden vil vi utvikle en ambisiøs plan for å endre kommunens økonomiske retning. For til tross for de mørke skyene i horisonten, så er det underliggende bildet at Fredrikstad kommune er Østfolds rikeste organisasjon, med kraftig inntektsvekst gjennom mange år. Med riktig styring bør det gi grunnlag for å skape en kommune med gode tjenester og store utviklingsmuligheter.

Det betyr at våre partier vil skape en mer åpen, lyttende og samhandlende kommune. Dette fordi vi mener at fornyelse og initiativ primært skjer nedenfra, med rot i den gode viljen hos det skapende og engasjerte mennesket, i trygge og velfungerende hjem, i frivillige organisasjoner og lokale fellesskap, et rikt kulturliv og et samfunnsfokusert menighetsliv.

For å bidra til å skape en kommune som er mer åpen overfor innbyggerne, må vi også innad skape en organisasjon som er bygget på tillit, delegering og enkle kommunikasjonskanaler. Dette gjelder både mellom folkevalgte og administrasjonen, og mellom kommunens ansatte. De ansatte er det avgjørende verktøyet bystyret har for å gjennomføre sin politiske plan. Det vil legge vesentlig vekt på en konstruktiv og tillitsfull dialog med alle kommunens ansatte og deres representanter. Et viktig mål med dette er å bidra til en organisasjonskultur som fremmer trivsel og arbeidsglede, og som dermed blant annet kan bidra til å redusere det alarmerende høye sykefraværet som preger deler av organisasjonen.

Det blir viktig å fokusere på innbyggernes behov, og legge til rette for at privat initiativ og engasjement kommer fellesskapet til gode. Kommunen skal ha ansvaret for at tjenestene som leveres skal være gode, og sikre like muligheter for alle. Våre partier er imidlertid mindre opptatt av hvem som leverer tjenestene, så lenge det sikrer kvalitet, tilgjengelighet og økt valgfrihet for våre innbyggere.

7 DRIFTSBUDSJETT – UTVIDELSE AV DRIFTSRAMMER 2024–2027. BUDSJETTETS INNTEKTSIDE

Vi har nå gjennom flere år støttet kommuneadministrasjonens og flertallspartiernes arbeid med en større økonomisk omstillingsplan og program for kostnadsreduksjon, som etter hvert har fått merkelappen #bærekraft25. Etter flere års arbeid må vi dessverre konstatere at resultatene virker svært magre.

Etter våre partiers syn bør den økonomiske omstillingen ha både et kortsiktig og et langsiktig perspektiv. På kort sikt må det gjøres en kraftanstrengelse for å bringe balanse i økonomien, og dermed etablere en vesentlig del av det økonomiske handlingsrommet som er påkrevet. Samtidig bør det utvikles en kultur omkring løpende kostnadsreduksjoner – på for eksempel én prosent av kostnadsbasen hvert år – gjennom en stadig strøm av avgrensede forbedringsprosjekter.

Omstilling dreier seg også om prioritering. Det kan ikke være slik at alle kommunale aktiviteter er like viktige.

Innledningsvis i dette dokumentet beskriver vi en rekke grep for å endre kommunens økonomiske kurs. Vi vil ytterligere utdype disse grepene slik:

7.1 Samarbeid med andre kommuner

Som et bidrag til å styrke kommunens driftsgrunnlag vil Fredrikstad kommune aktivt søke et tettere samarbeid med Sarpsborg kommune og andre kommuner.

Det er særlig nærliggende å se på samarbeid om administrative funksjoner. Men også innenfor sentrale tjenesteområder kan det være aktuelt med samarbeid, for eksempel om tekniske tjenester, krevende barnevernstjenester og spesialiserte helse- og velferdstjenester. Hovedfokuset vil være på samarbeid med Sarpsborg kommune.

7.2 Salg av eiendommer

Vi ønsker å selge bygninger, tomter og eiendeler som ikke er knyttet til kommunens kjerneoppgaver innenfor oppvekst, helse og infrastruktur. Våre partier ønsker at kommunen selger rådhusene/kommunehusene i de tidligere omegnskommunene. Likeledes skal kommunen selge alle andre hus og bygninger som står ubrukt eller har lav utnyttelsesgrad. Dette inkluderer også Emil Mørchs Minne. Vi vil også vurdere salg av kommunal skog og landbrukseiendommer.

Gevinsten fra salg av eiendeler skal bidra til finansiering av et styrket vedlikehold og oppgradering av skolebygg, sykehjem og eldreboliger i årene fremover. Dette innebærer et vesentlig og sterkt etterlengtet taktskifte. Gradvis vil det redusere behovet for investeringer i nybygg. Dessverre vil dette ta tid, fordi det opparbeidede vedlikeholdsetterlepet er stort. Men ambisjonen er en betydelig forbedring av vedlikeholdsstatus for våre formålsbygg.

Salg av deler av kommunens bygningsmasse bør redusere kostnader til både drift og vedlikehold innenfor teknisk sektor.

Alle områder av kommunens virksomhet må gjennomgås for å få mer ut av hver krone vi har til disposisjon. En økt andel av kommunens ressurser må flyttes til det som er kommunens kjernevirksomhet:

- Oppvekst for barn og unge
- Omsorg og livskvalitet

7.3 Gevinst ved innkjøp

Innkjøp og anskaffelser er et felt som åpenbart egner seg for samarbeid. Gevinster i innkjøpsfunksjonen er i stor grad en funksjon av skala. Sarpsborg kommune og andre bykommuner rundt Oslofjorden er naturlige samarbeidspartnere for Fredrikstad kommune. Det samme er fylkeskommunen.

7.4 Samarbeid med private og frivillige organisasjoner

Private og frivillige virksomheter er i dag viktige supplement til kommunens egen organisasjon. Vi må på en fordomsfri måte se etter muligheter for å få "mer for mindre", ved å øke samarbeidet med private og frivillige virksomheter.

Som folkevalgte skal vi styre kommunen gjennom mål og rammer, og oppfølging av disse. Det er kommunedirektøren som, på nødvendig måte, må utrede og legge frem forslag om de konkrete tiltakene som skal

skape den langsiktige økonomiske balansen i kommunens drift. Økonomiske forbedringstiltak skal ikke primært dikteres fra politisk hold, men må forankres i organisasjonen gjennom god ledelse, og gjennom arbeidslivets regler for samarbeid mellom ledelse, tillitsvalgte og ansatte.

Eksempelvis tror også våre partier at det kan være lønnsomt å se sykehjem og omsorgsboliger i sammenheng med samarbeid over kommunegrensene. Pasienter og brukere med mer spesialiserte behandlingsbehov vil kunne få dekket sine behov gjennom et interkommunalt sykehjem, eller andre egnede omsorgsformer som vi kan samarbeide med for eksempel Sarpsborg kommune om.

Alt dette er eksempler på forskjellige metoder for å bedre kvalitet og redusere pris på kommunale tjenester. Noe av dette representerer en vekst i arbeidsplasser i Nedre Glomma, og til og med mulighet for utvikling av nye bedrifter. Løsningene kan anvendes innenfor mange områder av kommunens virksomhet, og vil være en helt nødvendig del av en vellykket omstilling for å møte de utfordringene kommunen og Fredrikstad-samfunnet står overfor i årene fremover.

7.5 Offentlig-privat samarbeid

Fredrikstad kommune vil aldri være i stand til å løse sine fremtidige oppgaver innen helse- og omsorgsektoren uten å samtidig involvere flere private aktører. Dette gjelder alt fra det omtalte «Holmen 2» prosjektet til utvikling av omsorgsboliger, omsorgstun, bofellesskap, og innsats innen rus og psykisk helse.

Vi vil planmessig gjennomgå tjenestene, og vil samtidig vurdere om tjenester til innbyggerne kan utføres bedre og mer kostnadseffektivt av andre aktører. Det er innbyggerne som skal være i fokus, og vi mener at Fredrikstad kommune har et stort potensial innenfor dette området.

7.6 Hovedoversikt

Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 første ledd

(tall i tusen kroner)	Regnskap 2022	Oppr.bud. 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Rammetilskudd	2 474 937	2 664 329	2 866 366	2 866 366	2 866 366	2 866 366
Inntekts- og formueskatt	2 855 632	2 648 900	2 882 114	2 882 114	2 882 114	2 882 114
Økt konsesjonskraft		30 000				
Realvekst frie inntekter		0	0	75 988	127 384	179 190
Eiendomsskatt	327 385	340 000	338 000	341 000	291 550	249 518
Andre generelle driftsinntekter	12 576	10 800	9 700	9 000	8 000	8 000
Sum generelle driftsinntekter	5 670 531	5 694 029	6 096 180	6 174 468	6 175 414	6 185 188
Sum bevilgninger drift, netto	5 212 288	5 230 547	5 490 701	5 458 973	5 479 055	5 451 450
Avskrivninger	395 871					
Sum netto driftsutgifter	5 608 159	5 230 547	5 490 701	5 458 973	5 479 055	5 451 450
Brutto driftsresultat	62 372	463 482	605 479	715 495	696 359	733 738
Renteinntekter	30 110	37 564	44 600	43 325	41 575	42 750
Utbytter	12 425	20 000	17 000	15 000	30 000	40 000
Overføring fra FREVAR	22 000	25 000	5 000	5 000	22 000	22 000
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-51 327	43 450	88 100	116 780	125 258	131 117
Renteutgifter	141 275	281 040	361 638	400 438	431 507	455 558
Avdrag på lån	300 050	344 046	358 300	407 112	445 135	477 265
Netto finansutgifter	-428 116	-499 072	-565 238	-627 445	-657 810	-696 956
Motpost avskrivninger	395 871					
Netto driftsresultat	30 127	-35 589	40 241	88 050	38 548	36 782
Disp. eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	14 153					
Avsetninger til bundne driftsfond	38 008	451				
Bruk av bundne driftsfond	-64 151	-26 779				
Avsetninger til disposisjonsfond	42 116	55 000	40 241	88 050	38 548	36 782
Bruk av disp.fond	0	-64 261	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0					
Sum disp. eller dekning av netto driftsresultat	30 127	-35 589	40 241	88 050	38 548	36 782
Fremført til inndekn. i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0
<i>Spesifisering disponering av netto driftsresultat</i>						
Til disposisjonsfond FEAS 99/00		5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Til fond "økte energiutgifter" TD/Kirken		50 000				
Til forskuttering spillemidler			5 000			
Til vedlikehold TD			10 000			
Rest til disposisjonsfond			20 241	83 050	33 548	31 782
Bruk av inntektsregulerende fond DF1001		-64 261	0	0	0	0

8 DRIFTSBUDSJETT – ENDRINGER FORDELT PÅ SEKSJONENE

Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 andre ledd

(tall i tusen kroner)	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Seksjoner/tjenesteområder						
Kommunedirektørens sentrale staber	228 718	231 006	243 388	242 849	239 615	242 744
Kultur, miljø og byutvikling	208 586	192 317	189 289	182 514	181 679	181 679
Teknisk drift	557 150	449 131	468 070	459 867	459 867	459 867
Utdanning og oppvekst	1 971 983	2 060 913	2 209 667	2 209 667	2 209 667	2 209 667
Helse og velferd	2 405 508	2 418 340	2 487 894	2 433 919	2 433 919	2 433 919
Kirken	48 309	46 654	51 746	51 746	51 746	51 746
Tall ships races (TSR)	2 402					
Søndre Østfold IPR (SØIPR)*	-65					
Felles ansvar regnskap (899001)	-210 304	-167 814	-159 353	-121 588	-97 438	-128 172
6 Sum bevilgninger drift, netto	5 212 288	5 230 547	5 490 701	5 458 973	5 479 055	5 451 450

* Tidligere Søndre Viken interkommunalt politisk råd (SVIPR)

Endringer i forhold til kommunedirektørens forslag:

(i tusen kroner)	BUD 2024	HP 2025	HP 2026	HP 2027
Kommunedirektørens sentrale staber	0	0	0	0
Kultur, miljø og byutvikling	0	0	0	0
Teknisk drift	13 800	18 200	18 200	18 200
Utdanning og oppvekst	0	0	0	0
Helse og velferd	4 000	4 000	4 000	4 000
Kirken	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum endring	16 800	21 200	21 200	21 200

Endringene er lagt inn under hvert tjenesteområde.

8.1 Seksjon for teknisk drift

Teknisk drift vil spille en nøkkelrolle i gjennomføringen av det sterkt prioriterte programmet for økt vedlikehold og oppgradering av skolebygg, sykehjem og eldreboliger. Seksjonen må gjøre nødvendige omorganiseringer for å håndtere dette.

Teknisk drift	BUD 2024	HP 2025	HP 2026	HP 2027
Reversere innsparingstiltak parkering	15 400	17 600	17 600	17 600
Videreføre nattferge	1 600	1 600	1 600	1 600
Reklame parkeringshus	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Redusere tomgangstid kommunale boliger, 1/3 i budsjettåret	-2 200	0	0	0
Total endring ramme Teknisk drift	13 800	18 200	18 200	18 200

Våre partier ønsker høy kvalitet i de tekniske tjenestene. Vi vil ha et tydelig fokus på arbeid med klima- og miljøtiltak, byutvikling og vedlikehold av kommunes bygninger og eiendommer, gater og veier.

I den krevende tiden Fredrikstad kommune er inne i, er det viktig å ha fokus på god drift. Det er derfor viktig å se på mulighet for forbedring og innsparing, med en prioritering av lovpålagte oppgaver.

Eiendomsdriften må arbeide med kontinuerlige forbedringstiltak. I prosessen med å arbeide for en bærekraftig kommuneøkonomi er det viktig også å fremme miljøvennlige løsninger i seksjonens drift og investeringer.

Verbalforslag og bestillinger:

- Takstene for parkering beholdes uendret fra 2023 til 2024. Eksisterende ordning med gratis parkering i parkeringshusene i helgene og etter klokken 14 på hverdager videreføres.
- Bystyret ønsker langsiktig forutsigbarhet og stabilitet i parkeringspolitikken. Inntektskravet knyttet til parkeringsinntekter skal derfor oppheves. Kommunedirektøren bes komme tilbake med en sak om dette.
- Ordningen med nattferge videreføres.
- Bystyret ønsker å sette et mål om å redusere tomgangstiden på utleieleiligheter med 1/3 i budsjettåret. Gevinsten på dette er beregnet til 2,2 MNOK.
- Det reetableres et tilbud om reklame i parkeringshusene. Dette kan selges som et fellesprodukt med reklame på fergene. Reklameinntekter fra parkeringshusene for 2024 beregnes til 1,0 MNOK.
- Grave- og byggeprosjekter må planlegges gjennomført på en måte som gir minst mulig belastning for nærområder, enten anleggsarbeidet skjer i boligområder eller i bysentrum. Det må særlig legges vekt på fremkommelighet for utrykningskjøretøy og kollektivtrafikk. Skiftarbeid med høyere gjennomføringskostnad kan vurderes i områder der grave- og byggeprosjekter er til stor ulempe i bysentrum. Tidsplan for tiltaket skal gjøres kjent.
- Kommunedirektøren forbereder et pilotprosjekt på internhusleie i en egnet virksomhet. Basert på erfaringer fra dette vil det besluttes hvordan ordningen eventuelt kan utvides.
- All utleie av kommunale arealer og lokaler bør samles i én enhet. Kommunedirektøren følger opp dette i den pågående organisasjonsgjennomgangen.

8.2 Seksjon for kultur, miljø og byutvikling

Ingen endring av økonomiske rammer.

Partiene mener et rikt og levende kulturliv er svært viktig for Fredrikstad og innbyggernes livskvalitet. Vi ønsker å legge til rette for både bredde og smalere kulturuttrykk. Det er viktig for oss å styrke det frie og det frivillige kulturlivet. Kirken har en viktig rolle i kulturlivet.

Seksjonens arbeid med klima og miljø skal ha høy prioritet. Vi ønsker at klimabudsjettet videreutvikles, som et godt og formålstjenlig styringsverktøy for kommunen.

I en svært vanskelig økonomisk situasjon for kommunen finner partiene det nødvendig å støtte en rekke av kommunedirektørens forslag til innsparinger. Vi har en klar ambisjon om å se 2024 som et unntaksår.

Partiene ønsker i større grad å benytte seg av private og frivillige krefter for å løse oppgaver innenfor både kultur og lokalsamfunnene. Frivilligheten og det frie kulturlivet er svært viktige

samfunnsaktører, og får mye ut av hver krone. Dette blir enda viktigere med en knapp kommuneøkonomi.

Kommunen bruker nødvendigvis en del ressurser på å administrere ordninger som skal komme kulturfeltet og lokalsamfunnene til gode, og partiene ønsker en dreining mot at en større del skal brukes i feltet enn på administrasjon av ordningene.

Verbalforslag og bestillinger:

- Kommunen skal legge til rette for kultur, men i minst mulig grad selv drive ulike kulturtiltak. Bystyret ønsker at en større andel av ressursene brukt på kultursektoren skal deles ut som midler til frivillig sektor og til det frie feltet, og at en tilsvarende mindre andel skal brukes av kommunen selv. Kommunedirektøren bes i løpet første tertial 2024 om å komme med forslag til hvordan seksjonen kan jobbe annerledes innenfor kulturfeltet og lokalsamfunnene, og hvordan i første omgang de 2,55 MNOK som er kuttet i årets budsjett kan tilbakeføres. Barn og unge skal prioriteres.
- Kommunen har frihet til å organisere plan- og byggesaksbehandlingen ut fra lokale forhold og behov, uten at dette innebærer et brudd på likhetsprinsippet, forvaltningslovens krav om avgjørelse «uten ugrunnet opphold», eller plan- og bygningslovens saksbehandlingsfrister. Der saklige og tungtveiende grunner taler for det, kan kommunen behandle søknadene i en prioritert rekkefølge. Fortsatt vekst i arbeidsplasser i kommunen er en vesentlig faktor for å sikre videre utvikling. Tilrettelegging av arealer og bygg er et sentralt premiss for dette. Saker der utfallet har en direkte konsekvens for mulighet til å beholde eller skape nye arbeidsplasser skal ha høy prioritet.
- Plan- og byggesaker som innstilles negativt fra administrasjonen skal framlegges til politisk behandling før søker får endelig svar. Det utarbeides en sak om hvordan dette mest effektivt kan innrettes.
- Det er ønskelig å redusere saksbehandlingstiden for reguleringsplaner og byggesaker, samt vurdere om planer og saker kan forenkles. Det utarbeides en sak om status på området og aktuelle tiltak, eksempelvis i form av forslag til retningslinjer for arbeidet.
- Bystyrets vedtak fra 09.02.2023 følges opp: «Ved utarbeidelse av forslag til ny planstrategi 2024–2027 bes kommunedirektøren om å legge opp til en enklere planstruktur, og langt færre planer.»
- Kommunen tar kontakt med frivilligsentralene, med mål om å få vurdert etablering av en kjøreordning for eldre.
- Kommunen skal arbeide for at fylkeskommunen senker prisene på kollektivtransport, og utvider og tilpasser rutetilbudet til Fredrikstads behov.

8.3 Seksjon for utdanning og oppvekst

Utdanning og oppvekst	BUD 2024	HP 2025	HP 2026	HP 2027
Redusere styrking institusjonsplasseringer	-2 200	-2 200	-2 200	-2 200
Ungt entreprenørskap	200	200	200	200
Analoge læremidler	500	500	500	500
Tiltak lesing og regning 1.-4. klasse	1 000	1 000	1 000	1 000
Tiltak mobbing, vold og trusler	500	500	500	500
Total endring ramme Utdanning og oppvekst	0	0	0	0

Mange av skolebyggene våre har omfattende behov for rehabilitering og vedlikehold. Vi vil gjennomføre økning i vedlikeholdet i den kommende planperioden.

Verbalforslag og bestillinger:

- Bystyrets vedtak fra 16.06.2023, i sak om Plan for skolebygg mot 2040, følges opp: «Kommunedirektøren kommer tilbake med en sak om en faglig vurdering av 0-alternativet, som bevarer dagens skolestruktur, med forslag til rekkefølgeplan, tidsplan og kostnadsestimater for anbefalt rehabilitering av dagens skolebygg, basert på teknisk tilstand, funksjonell egnethet og vedtatt strategi for verdibevarende eiendomsforvaltning. Dette som et grunnlag for senere sak om forslag til endelig plan for skolebygg mot 2040.»
- Svartbygget på Rød skole på Kråkerøy realiseres iht. tidligere vedtatt budsjett.
- Utbyggingen på Lunde skole realiseres iht. vedtatt budsjett.
- Bystyrets vedtak fra 19.10.2023 følges opp: «Fredrikstad kommune har et stort etterslep på vedlikehold av skoler. Generelt vil bystyret ønske å vurdere nærmere om oppussing og gjenbruk av skolebygg kan være et godt alternativ til nybygg og mer omfattende investeringsprosjekter. I kommunens utkast til plan for skolebygg er fornyelse av Begby skole pekt på som en anbefalt hovedprioritet. Bystyret ønsker fortgang i arbeidet med forbedringer for Begby skole. Men samtidig er det ønskelig å vurdere om det kan være hensiktsmessig å gjenbruke større eller mindre deler av skolen, som et alternativ til en fullstendig nybygget skole. Både kommunens økonomiske bærekraft, og hensynet til en ansvarlig bruk av samfunnets ressurser, tilsier en slik vurdering. Bystyret anmoder derfor om at kommunedirektøren gjør en vurdering av et snarlig oppussingsprosjekt ved Begby skole, som et mulig ressursbesparende og tidsbesparende alternativ til investering i nybygg, og herunder også en oppdatert vurdering av kapasitetsbehovet for årene framover. Bystyret ber om å få denne vurderingen i løpet av første halvår 2024.»
- Kommunedirektøren bes i løpet av første tertial 2024 om å presentere en plan for enklere oppussing og vedlikehold av skolebygg i sommerferien 2024.
- Det etableres strakstiltak mot mobbing, vold og trusler i skolen, herunder kompetanseheving/kurs/veiledning/støtte.
- Det utarbeides en sak til oppvekstutvalget om forebygging og oppfølging av hærverk på skolens eiendom, som blant annet omhandler foresattes økonomiske ansvar.
- Bemanningsnormer innenfor barnehage og skole skal opprettholdes og ivaretas.
- Tiltak for å rekruttere helsesykepleiere til skolehelsetjenesten utredes.
- Økt spesialpedagogisk kompetanse skal inn som et av skolens satsingsområder.
- Det tilrettelegges for økt privat barnehagedrift ved behov for nye barnehageplasser.
- SFO skal i større grad tilrettelegges for leksehjelp.
- Kommunen tar initiativ til samarbeid med Høgskolen i Østfold, med sikte på økt bruk av studenter til å styrke realfag og leksehjelp.

8.4 Seksjon for helse og velferd

Tjenester innenfor helse og velferd er kommunens største område, og har høy prioritet fra våre partier.

Helse og velferd	BUD 2024	HP 2025	HP 2026	HP 2027
Reversere innsparing dagsenter og demenskoordinator	4 000	4 000	4 000	4 000
Total endring ramme Helse og velferd	4 000	4 000	4 000	4 000

Det er nå lagt inn i rammen tiltak for å tilby tjenester til de som i dag står i kø for sykehjems plass.

Det er viktig å legge til rette for at sykehjemsbeboere spiser nok og riktig mat, sammen med andre og i trivelige omgivelser. Dette må tas hensyn til i arbeidet med reduksjon av kostnader i virksomhet mat, vaskeri og praktisk bistand.

Verbalforslag og bestillinger:

- Vi vil raskt utrede muligheten for en rehabilitering av tidligere Fredrikstad Korttidssenter. En oppgradering av Fredrikstad Korttidssenter, for bruk av deler av det til eldreomsorg, vil ikke være til hinder for at 4. etasje fortsatt disponeres til avlastning for barn og unge.
- Det utarbeides en sak om oppfølging av Plan for helse- og omsorgsbygg mot 2040, for perioden 2024–2029.
- Plan for ombygging av Furutun stanses.
- Ved tildeling av langtidsopphold i sykehjem skal kommunen ta hensyn til sykehjemsbeboerens ønske om plassering.
- Dagsentertilbud for eldre og demenskoordinator videreføres.
- Det skal vurderes etablering av dagsentertilbud for eldre på kveldstid, i samarbeid med frivillige.
- Innføring av ruteoptimeringsprogrammet Spider skal bedre logistikken i hjemmetjenesten, og legge til rette for at tjenestemottakerne vet hvem som kommer.
- Vi ønsker en utredning og politisk sak om etablering av et brukerrum for rusavhengige i Fredrikstad, jf. brukerromsloven.

8.5 Kommunedirektørens sentrale staber

Ingen endring.

8.6 Fredrikstad kirkelige fellesråd

Driftsrammen reduseres med 1,0 millioner kroner fra 2024.

9 INVESTERINGSBUDSJETTET

Finansiering av investeringsbudsjettet:

<i>Tall i millioner kroner</i>	2024	2025	2026	2027
Felles investeringer	9,4	3,9	17,8	31,5
Kulturtjenester	73,0	101,1	101,0	61,0
Tekniske tjenester	337,4	324,7	227,5	193,3
Helse og velferd	47,2	57,2	34,3	123,5
Oppvekst	251,5	383,2	324,4	92,3
Kirketjenester	30,6	24,0	30,6	33,5
Egenkapital innskudd KLP	17,1	18,8	20,7	22,8
Sum netto rammefinansierte investeringer	766,1	912,9	756,2	557,8

Finansiering

Fra investeringsfond	17,1	18,8	20,7	22,8
MVA-kompensasjon	133,8	172,7	137,1	105,3
Lånebehov rammefinansierte investeringer	615,2	721,4	598,4	429,7

	2024	2025	2026	2027
Fredrikstad kino	18,0	17,7		
Vann, avløp og renovasjon	406,0	468,5	376,6	296,6
Tekniske tjenester	3,0	0,0	0,0	0,0
Eiendomsutvikling	5,1	5,1	5,1	5,1
Boligsstrategi	65,0	75,4	46,5	29,9
Sum netto selvfinansierte investeringer	497,1	566,6	428,2	331,6

Finansiering:

MVA-kompensasjon	6,2	10,3	3,6	0,0
Refusjonsinntekter - vann og avløp	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruk/avsetning investeringsfond	0,6	0,6	0,6	0,6
Salg bolig/næringstomter/eiendomsutvikling	4,5	4,5	4,5	4,5
Lånebehov selvfinansierte investeringer	485,8	551,3	419,5	326,5

Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd

Ettersendes til bystyret.

Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd

Ettersendes til bystyret.

Barn, familie og skole		Sum		2023			2024			2025			2026			2027			
<i>Tall i millioner kroner</i>		Fase	Brutto	Netto	Brutto	Tilsk	netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto
Inventar elevtallsøkning	S	2,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0,5	
IKT - investeringer skole	S	47,4	47,4	10,7	0,0	10,7	9,1	0,0	9,1	9,4	0,0	9,4	9,1	0,0	9,1	9,1	0,0	9,1	
Gudeberg og ny Råkollen skole (tot 303,6 mill kr)	F3	290,3	290,3	35,0	0,0	35,0	99,8	0,0	99,8	114,2	0,0	114,2	41,3	0,0	41,3	0,0	0,0	0,0	
Lunde skole (tot 359,4 mill kr)	F3	353,1	348,5	2,8	0,0	2,8	115,0	0,0	115,0	100,0	0,0	100,0	100,0	0,0	100,0	35,3	4,6	30,7	
Møllehullet Kvernhuset u.skole (tot 33 mill kr)	F3	30,9	30,9	2,5	0,0	2,5	18,0	0,0	18,0	10,4	0,0	10,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Rød skole Kråkerøy (189,7 mill)	F1	186,3	186,3	0,6	0,0	0,6	2,1	0,0	2,1	93,7	0,0	93,7	89,9	0,0	89,9	0,0	0,0	0,0	
Plan for skolebygg mot 2040	S	27,5	27,5	1,5	0,0	1,5	2,0	0,0	2,0	3,0	0,0	3,0	17,0	0,0	17,0	4,0	0,0	4,0	
Plan for barnehagebygg	S	172,5	172,5	0,9	0,0	0,9	5,0	0,0	5,0	52,0	0,0	52,0	66,6	0,0	66,6	48,0	0,0	48,0	
Sum		1110,0	1105,4	54,0	0,0	54,0	251,5	0,0	251,5	383,2	0,0	383,2	324,4	0,0	324,4	96,9	4,6	92,3	

Kultur og fritid		Sum		2023			2024			2025			2026			2027			
<i>Tall i millioner kroner</i>		Fase	Brutto	Netto	Brutto	Tilsk	netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto
Mindre anskaffelser, samt utskiftning av instrument og utstyrspark	S	5,5	5,5	0,0	0,0	0,0	2,5	0,0	2,5	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0	
Kunstgressbaner, inkl Fr.stad stadion	S	47,1	39,6	5,1	1,2	3,9	26,0	3,5	22,5	16,0	2,8	13,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Nærmiljøanlegg og aktivitetsskapende elementer	S	5,0	5,0	0,1	0,0	0,1	4,9	0,0	4,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Arena Fredrikstad (tot 400 mill, 46,2 mill kr brukt før 2023)	F2	353,8	313,8	93,2	0,0	93,2	0,6	0,0	0,6	60,0	0,0	60,0	100,0	0,0	100,0	100,0	40,0	60,0	
Tårnet på Isegran (tot 13,0 mill kr)	F3	9,5	9,5	0,5	0,0	0,5	9,0	0,0	9,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ridesenter Bekkevold	F2	1,6	1,6	1,6	0,0	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Flerbrukshall Trosvik skole (tot 105,5 mill kr)	F3	85,1	77,1	51,1	0,0	51,1	34,0	8,0	26,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Blå Grotte utstyr, ombygning og tilpasning (tot 51,3 mill kr)	F2	31,7	30,4	2,5	0,0	2,5	1,0	0,0	1,0	28,2	1,3	26,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tak St.Croix (tot 9,3 mill kr)	F2	8,3	6,5	0,0	0,0	0,0	8,3	1,8	6,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Fredrikstad kino (tot 35,8 mill kr)	F3	35,7	35,7	0,0	0,0	0,0	18,0	0,0	18,0	17,7	0,0	17,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sum		583,3	524,7	154,1	1,2	152,9	104,3	13,3	91,0	122,9	4,1	118,8	101,0	0,0	101,0	101,0	40,0	61,0	

Helse og velferd		Sum		2023			2024			2025			2026			2027			
<i>Tall i millioner kroner</i>		Fase	Brutto	Netto	Brutto	Tilsk	netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto
Utstyr helse og velferd	S	15,0	15,0	2,3	0,0	2,3	3,7	0,0	3,7	3,0	0,0	3,0	3,0	0,0	3,0	3,0	0,0	3,0	
E-helse	S	37,5	37,5	4,5	0,0	4,5	10,5	0,0	10,5	7,5	0,0	7,5	7,5	0,0	7,5	7,5	0,0	7,5	
Helseparken Onsøyheimen (480 mill kr)	F4	58,4	-138,6	58,4	197,0	-138,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bofellesskap - personalbaser og fellesarealer	S	78,9	78,9	3,9	0,0	3,9	20,0	0,0	20,0	30,0	0,0	30,0	15,0	0,0	15,0	10,0	0,0	10,0	
Furutun rehabilitering	F2	3,0	3,0	3,0	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Barnebolig (tot 36,1 mill)	F2	31,0	24,7	0,0	0,0	0,0	11,0	0,0	11,0	20,0	6,3	13,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Holmen II	F1	6,8	6,8	1,0	0,0	1,0	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0,5	4,8	0,0	4,8	0,0	0,0	0,0	
Solliheimen sykehjem	F1	105,0	105,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	1,0	2,0	0,0	2,0	2,0	0,0	2,0	100,0	0,0	100,0	
Plan for helsebygg og omsorgsbygg mot 2040	S	6,5	6,5	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0,5	2,0	0,0	2,0	3,0	0,0	3,0	
Nybygg og kjøpsramme, TD	S	287,5	233,5	25,0	8,4	16,6	66,0	1,0	65,0	108,5	33,1	75,4	54,0	7,5	46,5	34,0	4,1	29,9	
Sum		629,6	372,3	98,6	205,4	-106,8	113,2	1,0	112,2	172,0	39,4	132,6	88,3	7,5	80,8	157,5	4,1	153,4	

Infrastruktur og samferdsel	Fase	Sum		2023			2024			2025			2026			2027		
		Brutto	Netto	Brutto	Tilsk	netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto
<i>Tall i millioner kroner</i>																		
Utstyr teknisk drift	S	3,5	3,5	3,5	0,0	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kjøretøy og utstyr brannvesenet	S	37,3	37,3	0,0	0,0	0,0	13,5	0,0	13,5	9,5	0,0	9,5	8,5	0,0	8,5	5,8	0,0	5,8
Biler, maskiner øvrig TD	S	67,5	67,5	9,0	0,0	9,0	10,5	0,0	10,5	18,0	0,0	18,0	15,0	0,0	15,0	15,0	0,0	15,0
Elvebredder, kaier, brygger og broer	S	60,0	60,0	1,5	0,0	1,5	10,3	0,0	10,3	37,2	0,0	37,2	5,5	0,0	5,5	5,5	0,0	5,5
Parker, grøntområder, lekeplasser og nærmiljøanlegg	S	30,4	29,4	3,1	0,5	2,6	10,8	0,5	10,3	5,5	0,0	5,5	5,5	0,0	5,5	5,5	0,0	5,5
Trafikale tiltak	S	37,9	37,9	8,9	0,0	8,9	11,0	0,0	11,0	6,0	0,0	6,0	6,0	0,0	6,0	6,0	0,0	6,0
Gatelys	S	47,0	47,0	13,0	0,0	13,0	12,0	0,0	12,0	12,0	0,0	12,0	5,0	0,0	5,0	5,0	0,0	5,0
Rehabilitering av veier	S	163,5	163,5	25,0	0,0	25,0	54,5	0,0	54,5	28,0	0,0	28,0	28,0	0,0	28,0	28,0	0,0	28,0
Sykkelplan	S	37,3	32,8	12,3	4,5	7,8	10,0	0,0	10,0	5,0	0,0	5,0	5,0	0,0	5,0	5,0	0,0	5,0
Bypakke Nedre Glomma, fase 2	S	116,1	116,1	0,0	0,0	0,0	40,6	0,0	40,6	38,5	0,0	38,5	37,0	0,0	37,0	0,0	0,0	0,0
Universell utforming i sentrum og småte søppelkasser	S	8,0	8,0	1,1	0,0	1,1	3,9	0,0	3,9	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0
Universelt utformet lekeplass i sentrum	F1	5,0	5,0	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sikringstiltak ras og skred	S	7,0	8,0	0,0	0,0	1,0	3,0	0,0	3,0	3,0	0,0	3,0	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0
Kaifront Cicignon (totalt 14,0 mill kr)	F2	13,3	13,3	0,8	0,0	0,8	1,0	0,0	1,0	11,5	0,0	11,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stordammen (tot 39,5 mill kr)	F4	14,1	14,1	14,1	0,0	14,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
FMV Vest, Infrastruktur	F0	6,5	6,5	4,5	0,0	4,5	2,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Molvigkaia (tot 78,0 mill kr)	F2	75,3	75,3	1,5	0,0	1,5	14,8	0,0	14,8	59,0	0,0	59,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kryssing Veumveien (utbyggingsavtale Brønnerødla)	F0	2,0	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ny el-ferge 2024	F3	32,0	32,0	0,0	0,0	0,0	32,0	0,0	32,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ny el-ferge 2	F4	9,0	9,0	9,0	0,0	9,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ny båt (skjærgårdstjenesten)	F3	8,5	8,5	8,5	0,0	8,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fremtidens fergemateriell	S	18,0	18,0	13,0	0,0	13,0	1,0	0,0	1,0	1,5	0,0	1,5	1,0	0,0	1,0	1,5	0,0	1,5
Servicehus gjestehavn	F1	3,0	3,0	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum		802,1	797,6	128,8	5,0	124,8	240,9	0,5	240,4	235,7	0,0	235,7	118,5	0,0	118,5	78,3	0,0	78,3

Vann, avløp, renovasjon, feier, slam	Fase	Sum		2023			2024			2025			2026			2027		
		Brutto	Netto	Brutto	Tilsk	netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto
<i>Tall i millioner kroner</i>																		
Vann	S	479,0	479,0	88,0	0,0	88,0	93,0	0,0	93,0	98,0	0,0	98,0	100,0	0,0	100,0	100,0	0,0	100,0
Avløp	S	711,0	711,0	132,0	0,0	132,0	137,0	0,0	137,0	142,0	0,0	142,0	150,0	0,0	150,0	150,0	0,0	150,0
Avfallssugeanlegg	S	1,5	1,5	1,5	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Åpen Veumbekk Holmengt (tot 221 mill kr)	F2	220,0	220,0	3,5	0,0	3,5	15,0	0,0	15,0	68,5	0,0	68,5	90,0	0,0	90,0	43,0	0,0	43,0
Overføringsledning nytt renseanlegg (tot 188 mill kr)	F3	132,1	132,1	50,8	0,0	50,8	67,3	0,0	67,3	14,0	0,0	14,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ny reservevannsledning	F3	190,0	190,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0	120,0	0,0	120,0	20,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0
Fellesinvesteringer VA	S	28,8	28,8	8,3	0,0	8,3	9,7	0,0	9,7	3,6	0,0	3,6	3,6	0,0	3,6	3,6	0,0	3,6
Renovasjon og feier	S	75,5	75,5	6,1	0,0	6,1	34,0	0,0	34,0	22,4	0,0	22,4	13,0	0,0	13,0	0,0	0,0	0,0
Sum		1837,9	1837,9	290,2	0,0	290,2	406,0	0,0	406,0	468,5	0,0	468,5	376,6	0,0	376,6	296,6	0,0	296,6

Bygg og eiendom		Sum		2023			2024			2025			2026			2027			
<i>Tall i millioner kroner</i>		Fase	Brutto	Netto	Brutto	Tilsk	netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto
Bygningsmessig endringer og arealoptimalisering (ink lovpålagt)		S	98,7	98,7	4,2	0,0	4,2	19,5	0,0	19,5	25,0	0,0	25,0	25,0	0,0	25,0	25,0	0,0	25,0
Bygningsmessig rehab og påkostning		S	208,5	208,5	28,5	0,0	28,5	40,0	0,0	40,0	40,0	0,0	40,0	50,0	0,0	50,0	50,0	0,0	50,0
Digitalisering og robotisering		S	16,8	16,8	2,3	0,0	2,3	7,0	0,0	7,0	2,5	0,0	2,5	2,5	0,0	2,5	2,5	0,0	2,5
SD-anlegg (Sentral Driftsstyring)		S	15,0	15,0	3,0	0,0	3,0	3,0	0,0	3,0	3,0	0,0	3,0	3,0	0,0	3,0	3,0	0,0	3,0
ENØK		S	66,0	66,0	6,0	0,0	6,0	20,0	0,0	20,0	10,0	0,0	10,0	15,0	0,0	15,0	15,0	0,0	15,0
HMS og lovpålagte påkostninger		S	1,3	1,3	1,3	0,0	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uteanlegg og lekeplasser		S	37,6	35,1	5,6	0,5	5,1	8,0	0,5	7,5	8,0	0,5	7,5	8,0	0,5	7,5	8,0	0,5	7,5
Tilfluktsrom		S	19,0	19,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	1,0	6,0	0,0	6,0	12,0	0,0	12,0
Brannstasjonen		F1	3,0	3,0	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eiendomsutvikling																			
Næringsarealer, TD		S	7,5	7,5	1,5	0,0	1,5	1,5	0,0	1,5	1,5	0,0	1,5	1,5	0,0	1,5	1,5	0,0	1,5
Bolgarealer, TD		S	17,9	17,9	3,6	0,0	3,6	3,6	0,0	3,6	3,6	0,0	3,6	3,6	0,0	3,6	3,6	0,0	3,6
Sum			491,3	488,8	56,0	0,5	55,5	105,6	0,5	105,1	94,6	0,5	94,1	114,6	0,5	114,1	120,6	0,5	120,1

Kirken		Sum		2023			2024			2025			2026			2027			
<i>Tall i millioner kroner</i>		Fase	Brutto	Netto	Brutto	Tilsk	netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto
Leie kapell		F3	64,3	64,3	0,0	0,0	0,0	17,0	0,0	17,0	10,4	0,0	10,4	17,0	0,0	17,0	19,9	0,0	19,9
Ramme		S	67,2	67,2	13,0	0,0	13,0	13,6	0,0	13,6	13,6	0,0	13,6	13,6	0,0	13,6	13,6	0,0	13,6
Sum			131,5	131,5	13,0	0,0	13,0	30,6	0,0	30,6	24,0	0,0	24,0	30,6	0,0	30,6	33,5	0,0	33,5

Sentrale investeringer		Sum		2023			2024			2025			2026			2027			
<i>Tall i millioner kroner</i>		Fase	Brutto	Netto	Brutto	Tilsk	netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto	Brutto	Tilsk	Netto
IT- sentrale investeringer		S	7,5	7,5	1,5	0,0	1,5	1,5	0,0	1,5	1,5	0,0	1,5	1,5	0,0	1,5	1,5	0,0	1,5
Eget nett II		S	5,5	5,5	1,1	0,0	1,1	1,1	0,0	1,1	1,1	0,0	1,1	1,1	0,0	1,1	1,1	0,0	1,1
Sikker print		F3	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettverksoppgraderinger		S	1,0	1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reservestrømsaggregat (tot 22,1 mill kr)		F4	8,9	8,9	8,9	0,0	8,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trådøst nett		S	1,0	1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bufferbevilgning P85		S	51,5	51,5	0,0	0,0	0,0	6,1	0,0	6,1	1,3	0,0	1,3	15,2	0,0	15,2	28,9	0,0	28,9
Sum			76,1	76,1	13,5	0,0	13,5	9,4	0,0	9,4	3,9	0,0	3,9	17,8	0,0	17,8	31,5	0,0	31,5

Bilder: Henriette Støa Gaustad